Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2025/2005

30.4.2025.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums

Vardarbība pret sievietēm kā cilvēktiesību jautājums: pašreizējais stāvoklis saistībā ar pasākumiem visā Eiropas Savienībā

(pašiniciatīvas atzinums)

(C/2025/2005)

Ziņotājs: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Līdzziņotāja: **Dovilė JUODKAITĖ**

Padomdevēji	Lidia FERNANDEZ MONTES (II grupas ziņotājam) Ugnė GRIGAITĖ (III grupas līdzziņotājai) Laura NUÑO GÓMEZ (II grupai)
Pilnsapulces lēmums	18.1.2024.
Juridiskais pamats	Reglamenta 52. panta 2. punkts
Atbildīgā specializētā nodaļa	Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	4.2.2025.
Pieņemts plenārsesijā	26.2.2025.
Plenārsesija Nr.	594
Balsojuma rezultāts (par/pret/atturas)	155/2/6

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Vardarbība pret sievietēm un meitenēm ir cilvēktiesību pārkāpums un viens no pastāvīgākajiem dzimumu diskriminācijas veidiem. Pasaules Veselības organizācija (PVO) ziņo, ka pasaulē aptuveni 30 % sieviešu dzīves laikā cieš no intīmā partnera vardarbības.

1.2. Visu veidu vardarbība pret sievietēm, it īpaši ģimenē vai laulāto attiecībās, ir būtiska sabiedrības un klīniskās veselības problēma un smags sieviešu cilvēktiesību pārkāpums.

1.3. EESK uzskata, ka šī problēma nekavējoties jārisina, un aicina ratificēt un īstenot Starptautiskās Darba organizācijas Konvenciju Nr. 190 par vardarbību un aizskarošu izturēšanos (it īpaši tās 206. ieteikumu) un Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvenciju), par ko visās dalībvalstīs un pašā Eiropas Savienībā būtu vairāk jāinformē un kas ir jāīsteno.

1.4. EESK uzskata, ka ar Direktīvu (ES) 2024/1385 par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu būtu jāvēršas pret visiem vardarbības pret sievietēm veidiem, kas tajā vēl nav iekļauti, piemēram, institucionālu vardarbību, prostitūciju, komerciālu vai ekspluatējošu pornogrāfiju, reproduktīvo izmantošanu, vardarbību, kas izpaužas kā kaitējuma nodarīšana sievietes tuviniekiem, sazāļošanu un aizskarošu izturēšanos uz ielas, kā arī seksuālu un ar dzimumu saistītu uzmākšanos un sieviešu ar invaliditāti piespiedu sterilizāciju.

1.5. EESK uzskata, ka seksuāla vardarbība un izvarošana būtu jāiekļauj direktīvā kā vardarbības veids un piekrišanas neesamības dēļ (saskaņā ar Stambulas konvenciju) būtu jāparedz krimināltiesībās. Vajadzīga ar seksuālu vardarbību saistītās "piekrišanas" definīcija. Seksuālās vardarbības jēdziena pamatā ir piekrišanas esamība vai neesamība.

1.6. EESK uzskata, ka vardarbība pret sievietēm un meitenēm, tostarp izvarošana, būtu jāiekļauj Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 83. panta 1. punktā minētajos "noziegumos ar pārrobežu dimensiju".

1.7. EESK uzskata, ka būtu jāiekļauj īpaši pasākumi sociālā dialoga, darba koplīguma slēgšanas sarunu un nepieciešamo sarunu ar sociālajiem partneriem jomā, lai palielinātu no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, cietušo personu nodarbinātību un veicinātu viņu nodarbināmību, nodrošinot cietušo privātuma labāku aizsardzību un drošu vidi visām sievietēm, kā arī apkarotu seksuālu uzmākšanos darbā.

1.8. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī sievietēm un meitenēm, kas pieder pie etniskajām un/vai kultūras minoritātēm, piemēram, romu tautības sievietēm un migrantēm, it īpaši tām, kuras ir neatbilstīgā administratīvā situācijā, un jāveic konkrēti atbalsta pasākumi, lai viņas pasargātu no sistēmiskas diskriminācijas un institucionālas vardarbības. Turklāt, ja pret viņām izdarīti noziedzīgi nodarījumi, kuru motīvs ir etniskā piederība, tas būtu jāņem vērā, saucot pie atbildības likumpārkāpējus.

1.9. Sievietes ar invaliditāti saskaras ar daudzējādu un intersekcionālu diskrimināciju gan dzimuma, gan invaliditātes dēļ. Sievietes ar invaliditāti biežāk saskaras ar vardarbību ģimenē, taču direktīvā nav iekļauta prasība sadalīt statistikas datus pēc invaliditātes veida, un šis trūkums ir jānovērš.

1.10. EESK pauž bažas par to, ka direktīvas nobeiguma pantos nav norādes uz krimināltbildības noteikšanu par piespiedu sterilizāciju. Šajā saistībā šī vardarbība būtu jāuzskata par sabiedrības veselības problēmu ar ilgtermiņa sekām.

1.11. EESK pauž bažas par to, ka prostitūcijas pamatelementi, proti, fiziskā, psiholoģiskā un seksuālā vardarbība, kā pret sievietēm vērstas vardarbības veids nav minēta Direktīvā 2011/36/ES ([1]) par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību. Komiteja arī uzskata, ka Direktīvā (ES) 2024/1385 kā vardarbības pret sievietēm veidu vajadzēja minēt gan bērna iznēsāšanu ienesīgos nolūkos, gan sievietes reproduktīvo izmantošanu.

1.12. EESK ar bažām norāda, ka ierobežojumi attiecībā uz brīvu un drošu grūtniecības pārtraukšanu un sieviešu aizskaršana (it īpaši klīniku tuvumā) netiek uzskatīti par īpašiem vardarbības pret sievietēm veidiem.

1.13. EESK pauž dziļas bažas par uzskatiem, ko pauž it īpaši fundamentālistu reliģiskās grupas un kas vardarbību pret sievietēm un meitenēm kā īpašu vardarbības veidu noliedz viņu dzimuma dēļ un turpina sludināt patriarhālu nostāju. Bažas raisa arī darbība, ko, apdraudot LESD 2. panta vērtības un principus, izvērsuši labējie ekstrēmisti un kas apdraud sieviešu un vīriešu līdztiesības mērķi un noliedz strukturālo vardarbību un diskrimināciju, no kuras cieš sievietes un meitenes.

1.14. Izglītībai ir būtiska nozīme dzimumu lomu un stereotipu veidošanā, tāpēc lielāks uzsvars būtu jāliek uz tās preventīvo lomu, tostarp dzimumaudzināšanu, visos izglītības posmos. Izglītības kopiena, dažādas pilsoniskās sabiedrības organizācijas (it īpaši cilvēktiesību un feministu organizācijas), sociālie partneri un attiecīgās kopienas būtu visaptveroši jāiesaista iestāžu sadarbībā, lai novērstu un apkarotu ar dzimumu saistītu vardarbību.

2. **Vispārīgas piezīmes**

2.1. Vardarbība pret sievietēm un meitenēm ir cilvēktiesību pārkāpums un viens no pastāvīgākajiem dzimumu diskriminācijas veidiem: visnopietnākais un brutālākais piemērs ir sievietes slepkavība tāpēc, ka viņa ir sieviete; tas ir feminicīds. Statistika liecina, ka divas no desmit sievietēm ir saskārušās ar partnera vai drauga fizisku un/vai seksuālu vardarbību, trīs no desmit sievietēm ir saskārušās ar radinieka vai ģimenes locekļa vardarbību; desmit no divdesmit sievietēm ir saskārušās ar seksuālu uzmākšanos; un vismaz divas sievietes katru dienu Eiropas Savienībā nogalina intīmais partneris vai ģimenes loceklis.

([1]) OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp.

2.2. PVO ziņo, ka aptuveni 30 % sieviešu dzīves laikā saskaras ar intīmā partnera vardarbību. Reģionālās atšķirības ir ievērojamas.

2.3. PVO norāda, ka vardarbība pret sievietēm, it īpaši ģimenē vai laulāto attiecībās, ir būtiska sabiedrības un klīniskās veselības problēma un smags sieviešu cilvēktiesību pārkāpums. Tas arī parāda, kādā mērā sievietes saskaras ar dzimumu nevienlīdzību un diskrimināciju. Šādas vardarbības ietekmei uz fizisko, garīgo, seksuālo un reproduktīvo veselību var būt ilgstošas sekas visā sievietes dzīves laikā.

2.4. EESK uzskata, ka ir ļoti svarīgi steidzami risināt šo problēmu, un tāpēc aicina visas dalībvalstis ratificēt un īstenot Starptautiskās Darba organizācijas Konvenciju par vardarbību un aizskarošu izturēšanos (SDO Konvencija Nr. 190) un it īpaši tās 206. ieteikumu par vardarbību un aizskarošu izturēšanos, kā arī Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija), par ko vairāk jāinformē visās dalībvalstīs.

2.5. EESK atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 14. maija Direktīvu (ES) 2024/1385 par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu ([2]) — pašu visaptverošāko tiesību aktu, kura mērķis ir efektīvi apkarot vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē. Direktīva ES līmenī paredz krimināl atbildību par konkrētiem vardarbības veidiem pret sievietēm bezsaistē un tiešsaistē un prasa dalībvalstīm ieviest stingrus novēršanas, aizsardzības, tiesu iestāžu pieejamības, atbalsta, un iestāžu koordinācijas un sadarbības pasākumus.

2.6. Šā atzinuma galvenais mērķis ir sniegt vērtējumu par direktīvas galīgajā redakcijā konstatētajiem trūkumiem, tostarp par vardarbības pret sievietēm un meitenēm veidiem un līdzekļiem, uz kuriem minētā direktīva netiek attiecināta. Paredzēts arī nākt klajā ar īstenojamiem ieteikumiem, kā veidojama kopēja visaptveroša politika, kas vēršas pret dzimumbalstītu vardarbību, un tādā veidā – ar visaptverošu un efektīvu stratēģiju pret šiem cilvēktiesību pārkāpumiem Savienībā.

2.7. EESK uzskata, ka minētajā direktīvā būtu jāiekļauj visi pret sievietēm vērstas vardarbības veidi, kas vēl nav iekļauti, piemēram, institucionālā vardarbība, prostitūcija, komerciāla vai ekspluatējoša pornogrāfija, reproduktīvā izmantošana, vardarbība, kas izpaužas kā kaitējuma nodarīšana sievietes tuviniekiem, sazāļošana un aizskaršana uz ielas, kā arī seksuāla un ar dzimumu saistīta aizskaršana un sieviešu ar invaliditāti piespiedu sterilizācija.

2.8. EESK uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt lielāku privātuma aizsardzību cietušajām personām, jo pašreizējais 20. panta formulējums varētu ietekmēt cietušo privātumu un izraisīt viņu uzvedības nosodīšanu, kas beidzas ar sekundāru viktimizāciju.

2.9. Šajā saistībā EESK uzskata, ka seksuāla vardarbība un izvarošana būtu jāiekļauj direktīvā kā vardarbības veids un piekrišanas neesamības dēļ būtu jāparedz krimināl atbildība. Noteikti jāievieš ar seksuālu vardarbību saistītās "piekrišanas" definīcija. Seksuālās vardarbības jēdziena pamatā ir piekrišanas esamība vai neesamība.

2.10. EESK uzskata, ka vardarbība pret sievietēm un meitenēm, tostarp izvarošana, būtu jāiekļauj LESD 83. panta 1. punktā minētajos "noziegumos ar pārrobežu dimensiju".

2.11. EESK arī uzskata, ka būtu jāiekļauj īpaši pasākumi sociālā dialoga, darba koplīguma slēgšanas sarunu un nepieciešamo sarunu ar sociālajiem partneriem jomā, lai palielinātu no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu, cietušo personu nodarbinātību un veicinātu viņu nodarbināmību, vienlaikus nodrošinot cietušo privātuma labāku aizsardzību un visām sievietēm drošu vidi, kurā nav vietas vardarbībai, kā arī apkarotu seksuālu uzmākšanos darbā, kā to jau paredz 2007. gada autonomais Eiropas pamatnolīgums par uzmākšanos un vardarbību darbā ([3]).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1385 (2024. gada 14. maijs) par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu (OV L, 2024/1385, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj).

([3]) https://www.etuc.org/en/framework-agreement-harassment-and-violence-work.

2.12. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī sievietēm un meitenēm, kas pieder pie etniskajām un/vai kultūras minoritātēm, piemēram, romu tautības sievietēm un migrantēm, it īpaši tām, kuras ir neatbilstīgā administratīvā situācijā, un jāveic konkrēti atbalsta pasākumi, lai viņas pasargātu no sistēmiskas diskriminācijas un institucionālas vardarbības. Turklāt, ja pret viņām izdarīti noziedzīgi nodarījumi, kuru motīvs ir etniskā piederība, tas būtu jāņem vērā, saucot pie atbildības likumpārkāpējus.

2.13. EESK arī uzskata, ka Direktīvā (ES) 2024/1385 vairāk uzmanības būtu jāpievērš sievietēm ar invaliditāti, un pauž bažas par to, ka nav norādīts uz krimināllatbildības noteikšanu par piespiedu sterilizāciju.

2.14. Dzimuma, invaliditātes un vardarbības savstarpējā saistība ir sarežģīta. Sievietes ar invaliditāti saskaras ar daudzējādu un intersekcionālu diskrimināciju gan dzimuma, gan invaliditātes dēļ. Visneaizsargātākās pret šo risku ir sievietes ar psihoemocionālās veselības traucējumiem un psihosociāliem un/vai intelektuāliem traucējumiem. Šajā saistībā vardarbība būtu jāuzskata par sabiedrības veselības problēmu ar ilgtermiņa sekām.

2.15. Ņemot vērā globālos datus, kas liecina, ka sievietēm ar invaliditāti ir divas līdz piecas reizes lielāka iespējamība piedzīvot vardarbību ģimenē salīdzinājumā ar sievietēm bez invaliditātes ([4]), un tālejošo ietekmi uz sieviešu ar invaliditāti fizisko un psihoemocionālo veselību un labbūtību, jānorāda, ka direktīvā nav iekļauta prasība sadalīt statistikas datus pēc invaliditātes veida.

2.16. EESK pauž bažas par to, ka prostitūcijas pamatelementi, proti, fiziskā, psiholoģiskā un seksuālā vardarbība, nav iekļauta kā pret sievietēm vērstas vardarbības veids, kā to paredz Direktīva 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, kurā ierosināts dalībvalstīm veikt nepieciešamos pasākumus, lai noteiktu, ka tādu pakalpojumu izmantošana, kas ir citu personu prostitūcijas vai citu veidu seksuālas izmantošanas objekts, ir noziedzīgs nodarījums.

2.17. EESK arī uzskata, ka Direktīvas 2011/36/ES 11. pantā paredzētie pasākumi būtu jānošķir no Padomes Direktīvas 2004/81/EK ([5]) 6. panta 3. punkta noteikumiem, kuros noteikts, ka nogaidīšanas periods nerada nekādas uzturēšanās tiesības.

2.18. Komiteja arī uzskata, ka Direktīvā (ES) 2024/1385 kā vardarbības pret sievietēm veids būtu bijis jāiekļauj bērna iznēsāšana ienesīgos komerciālos nolūkos un reproduktīvā izmantošana.

2.19. Komiteja uzskata, ka cietušo nosūtīšanai uz atbalsta dienestiem vajadzētu būt ne tikai bezmaksas, savlaicīgai un koordinētai, bet arī prioritārai un steidzamai. Atbalsta dienestiem noteikti būtu jāizveido "pamatpakete", un atbalsts cietušajiem obligāti jāuzskata par īpašu jomu, kurā būtu jāpalielina informētība un uzraudzība.

2.20. EESK norāda, ka vispārējais ES regulējums visu veidu noziegumos cietušo tiesību aizsardzībai, tostarp ES stratēģija par cietušo tiesībām (2020.–2025. gads) un priekšlikums pārskatīt Cietušo tiesību direktīvu, ir horizontāls un attiecas uz visiem noziegumos cietušajiem, un uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt visaptverošas cietušo tiesības, atbalstu un pakalpojumus, kas atbilst cietušo personu daudzveidībai.

2.21. Noteikumiem par tiesībām uz atbalstu un aizsardzību vajadzētu būt balstītiem uz cietušo individuālajām vajadzībām, pieprasot iestādēm nodrošināt, ka individuālajos novērtējumos tiek ņemtas vērā cietušo personiskās īpašības, tostarp dzimums un dzimte ([6]). No vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē cietušās personas saskaņā ar Cietušo tiesību direktīvu tiek uzskatītas par neaizsargātiem cietušajiem, kuriem ir vajadzīgs specializēts atbalsts un aizsardzības pasākumi, piemēram, bezmaksas psiholoģiskais atbalsts neaizsargātiem cietušajiem tik ilgi, cik nepieciešams.

([4]) *Hughes K, Bellis MA, Jones L, Wood S, Bates G, Eckley L, McCoy E, Mikton C, Shakespeare T, Officer A. Prevalence and risk of violence against adults with disabilities: a systematic review and meta-analysis of observational studies.* Lancet. 2012 Apr 28;379(9826):1621-9. doi: 10.1016/S0140-6736(11)61851-5. Epub 2012 Feb 28. PMID: 22377290.

([5]) Padomes Direktīva 2004/81/EK (2004. gada 29. aprīlis) par *uzturēšanās atļaujām, kas izdotas tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai bijuši iesaistīti darbībās, kas veicina nelegālo imigrāciju, kuri sadarbojas ar kompetentajām iestādēm* (OV L 261, 6.8.2004., 19. lpp.).

([6]) OV C, C/2024/1592, 5.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1592/oj.

2.22. EESK atzinīgi vērtē noteikumus par speciālistu apmācību un informēšanu, kas plaši iztirzāta direktīvas 36. pantā. EESK jau aicinājusi sniegt informāciju, sazināties ar dzimumu saistītas vardarbības upuriem un atbalstīt šīs personas, ņemot vērā cietušo vajadzības, lai atvieglotu ziņošanu par šādiem noziegumiem un to efektīvu izmeklēšanu ([7]).

2.23. EESK pauž bažas par nepietiekamu koordināciju starp vispārēju pakalpojumu sniedzējiem (piemēram, fiziskās un psihoemocionālās veselības aprūpes pakalpojumiem) un specializētu pakalpojumu sniedzējiem, kuru darbība saistīta ar vardarbību pret sievietēm. Starpnozaru sadarbība starp specializētiem cietušo atbalsta dienestiem, sociālās aprūpes dienestiem, fiziskās un psihoemocionālās veselības aprūpes nozarēm, tiesībaizsardzību un tiesu iestādēm ir ārkārtīgi svarīga.

2.24. EESK norāda, ka veselības pakalpojumi, tostarp psihoemocionālās veselības aprūpe un seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumi, būtu jāiekļauj Direktīvā (ES) 2024/1385 minētajā cietušo atbalsta pamatpakalpojumu sarakstā. Komiteja mudina visas ES dalībvalstis likvidēt visus šķēršļus, kas kavē piekļuvi ārkārtas kontracepcijai un pakalpojumiem, kuri dod iespēju bez maksas un brīvprātīgi pārtraukt izvarošanas rezultātā iestājušos grūtniecību.

2.25. Tā kā izglītībai ir liela nozīme dzimumu lomu un stereotipu veidošanā, lielāks uzsvars būtu jāliek uz tās preventīvo lomu, tostarp dzimumaudzināšanu, visos izglītības posmos. Turklāt izglītības kopiena, dažādas pilsoniskās sabiedrības organizācijas (it īpaši cilvēktiesību un feministu organizācijas), sociālie partneri un attiecīgās kopienas būtu visaptveroši jāiesaista iestāžu sadarbībā. Izglītībai un pieejamai informācijai par reproduktīvo veselību vajadzētu būt mērķorientētai un pielāgotai sieviešu un meiteņu īpašajām vajadzībām, tostarp viegli lasāmā un viegli saprotamā formātā, lai sasniegtu sievietes un meitenes no dažādām kultūras un sociālajām vidēm, sievietes ar dažādu veidu invaliditāti, analfabētes un sievietes citās neaizsargātās grupās ([8]).

2.26. Medijiem ir ietekmīga loma tādas informācijas apmaiņā, kas var turpināt vai apstrīdēt kaitīgus vēstījumus par dzimumbalstītu vardarbību, un mediji var veidot un ietekmēt sabiedrisko un publisko reakciju uz dzimumbalstītu vardarbību. Tāpēc, ziņojot par dzimumbalstītu vardarbību, medijiem būtu jāievēro profesionalitātes un ētikas principi ([9]).

2.27. EESK uzskata, ka šķēršļi seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību pieejamībai ir īpašs pret sievietēm vērstas vardarbības veids un par tādu būtu arī jāuzskata, piemēram, ginekoloģiskas un ar dzemdniecību saistītas vardarbības gadījumā.

2.28. EESK ar bažām norāda, ka pašreizējie ierobežojumi attiecībā uz brīvu un drošu grūtniecības izbeigšanu un sieviešu aizskaršanu, it īpaši klīniku tuvumā, netiek uzskatīti par īpašiem vardarbības pret sievietēm veidiem. Sieviešu tiesībām uz savu seksualitāti un reproduktīvajām tiesībām ir jāgarantē viņām tiesības brīvi lemt par grūtniecības brīvprātīgu izbeigšanu un tiesības uz abortu. Ņemot vērā fundamentālistu un galēji labējo grupu sistemātiskos uzbrukumus, EESK uzskata, ka dalībvalstīs ir jāievieš juridiski pasākumi, lai garantētu ne tikai minētās tiesības, bet arī to brīvu izmantošanu.

2.29. Komiteja arī ar bažām norāda, ka netiek aplūkots tāds jautājums kā bāreņu, kuru mātes cietušas no vardarbības pret sievietēm, pilnvērtīgas dzīves veidošana brīvības un vienlīdzības apstākļos.

2.30. EESK aicina psihoemocionālās veselības pakalpojumu sniedzējus veicināt atgūšanos un labbūtību un garantēt drošību personām, kas pārcietušas ar dzimumu saistītu vai seksuālu vardarbību. Visiem psihoemocionālās veselības speciālistiem vajadzētu būt labai izpratnei par dažādu pret sievietēm vērstas vardarbības veidu dzimtisko raksturu un dinamiku, it īpaši par vardarbības ģimenē, seksuālās vardarbības un intīmā partnera vardarbības specifiku un to ietekmi uz psihoemocionālo veselību, kā arī par vardarbības un psihoemocionālās veselības saiknēm ar citiem apspiešanas veidiem, tostarp rasismu, transfobiju, spējismu un nabadzību.

([7]) OV C 443, 22.11.2022., 93. lpp., 3.22. punkts un OV C, C/2024/1592, 5.3.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1592/oj.
([8]) OV C 443, 22.11.2022., 93. lpp.
([9]) *Reporting on violence against women and girls: a handbook for journalists* (https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000371524).

2.31. Nespēja nodrošināt psihoemocionālās veselības aprūpi, pakalpojumus un atbalstu sievietēm, kas cietušas no vardarbības un kam šādas vardarbības traumu dēļ vienmēr ir smagas psihoemocionālās veselības problēmas, ir smags cilvēktiesību pārkāpums. Turklāt nespēja piekļūt iespējām, kas varētu palīdzēt viņām sāk jaunu dzīvi, piemēram, nespēja piekļūt pienācīgam dzīves līmenim un sociālai aizsardzībai, rehabilitācijai un habilitācijai, darbam un nodarbinātībai, kā arī tiesiskajam taisnīgumam, arī būs viņu cilvēktiesību pārkāpums.

2.32. EESK pauž dziļas bažas par uzskatiem, ko pauž it īpaši fundamentālistu reliģiskās grupas un kas vardarbību pret sievietēm un meitenēm kā īpašu vardarbības veidu noliedz viņu dzimuma dēļ un turpina sludināt patriarhālu nostāju. Bažas raisa arī darbība, ko, apdraudot LESD 2. panta vērtības un principus, izvērsuši labējie ekstrēmisti un kas apdraud sieviešu un vīriešu līdztiesības mērķi un noliedz strukturālo vardarbību un diskrimināciju, no kuras cieš sievietes un meitenes.

3. **Īpašas piezīmes**

3.1. Gatavojot šo pašiniciatīvas atzinumu, tika rīkotas divas valstu misijas, lai analizētu valstu perspektīvas un spēkā esošo un turpmāko juridisko prasību īstenošanu, kuras mērķis ir aizsargāt ar dzimumu saistītas vardarbības un vardarbības ģimenē upurus. Apmeklējumam tika izraudzītas divas valstis — Lietuva un Spānija. Valstu apmeklējumu svarīgāko rezultātu kopsavilkums, kurā raksturots pilsoniskās sabiedrības organizāciju un sociālo partneru, kā arī atbildīgo valsts iestāžu ieguldījums šā jautājuma risināšanā, atspoguļots 1. pielikumā ([10]).

Briselē, 2025. gada 26. februārī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Oliver RÖPKE

([10]) https://www.eesc.europa.eu/lv/our-work/opinions-information-reports/opinions/violence-against-women-human-rights-issue-state-play-measures-across-eu.